

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי י"ז תשרי תשפ"ב | דף היומי בבלי: ביצה כג
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן תרמ"ה עד סעיף ג'.
מוסר: שפת תמים - מתחילת פרק ג' עד "ולמדנו מזה".
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק יט 'הענף ג' הוא הקנאה' עד סוף פרק יט

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

סוכה במחנתרת – סיפור מרטיט של גבורה יהודית | האם מותר לטלטל את האתרוג בשבת? |
"לאחר שלוש שנים הוא ניגש אלי וסיפר לי את סיפור חייו המדהים..." | 2236

הסיפור היומי

יצאנו בחושך מהבית. לקחנו עמנו כלי מלא מים, נטלה, מגבת,
ואת שתי ככרות הלחם. בחוץ שררה דממה. נפש חיה לא
נראתה. כל עץ או עמוד נדמו לנו כחייל גרמני. צעדנו בשורה
ערפית צמוד לקירות הבתים, כשלבבותינו הולמים בחזקה...

מסירות נפש לאכילת כזית פת בסוכה בגטו קובנה

היינו אז רעבים כל כך, עד שגם אם היינו יכולים לאכול עפר
ואבנים היינו אוכלים, אולם דבריו של אבא היו קודש קודשים
בעבורנו ולא הרהרנו אחר דבריו. איני יודע כיצד היה לנו הכח
להתגבר על בולמוס האכילה ועל החולשה הגדולה, עד היום אני
תוהה על כך. אולם בסיעתא דשמיא הצלחנו להתגבר ולא לאכול
את הפת והקב"ה זימן לנו מזון ממקור אחר.
הגיע הלילה הראשון של חג הסוכות. העוצר הצבאי בלילה
עמד בתוקפו. אסור היה לצאת לרחוב ואפילו לא לחצר. שהינו
עדיין בתוך המטבח הצר של שכנתנו היקרה. לאחר שהתפללנו
שאל אבא את שכנתנו, שבטוב ליבה אפשרה לנו לשהות מספר
ימים בביתה, שמא ידוע לה על סוכה מוסתרת בחצר.
השכנה נבהלה ושאלה את אבא: "כיצד עולה על דעתך לצאת
בלילה לחצר, זהו זמן של עוצר, זו הרי סכנת נפשות, ולגרמנים
יהיה עונג גדול לרצוח יהודי בעיצומו של החג". אולם אבא לא
שעה לדבריה והתחנן לפני שתאמר לו את מיקומה של הסוכה.
הוא אמר לה כי הוא מוכן לסכן את חייו כדי לקיים מצווה זו של

מתוך זכרונותיו של הרב יצחק אלחנן גיברלטר ז"ל:

לאחר שניצלנו מהאקציה של הגטו הקטן, באותה שבת נודע
לאחי רפאל שהנהלת הגטו מחלקת ככר לחם לכל משפחה
שניצלה מהגטו הקטן. הוא ניגש למקום החלוקה וקבל כיכר לחם
של חצי קילו בעבורנו. פרט ללחם זה לא היה בידינו כל מזון אחר.
הוא ניסה לגשת שוב כדי לקבל ככר נוסף בשם דודנו זוסמן, ואכן
הצליח בס"ד לקבל ככר לחם קטן נוסף. עתה כבר היה בידינו
אוצר גדול שכלל שני לחמים.
אחי רפאל לא אכל את הלחמים, אלא הביאם בשלמותם
להורי. כשקיבל אבא לידי את ככרות הלחם פנה אלינו בחביבות
ואמר: ילדי היקרים, יודע אני כי הנכם רעבים וכל היום לא נכנס
אוכל לפיכם, אך מחר בלילה יחול חג הסוכות ועלינו לקיים מצוות
אכילת פת בסוכה. אם נאכל עכשיו - לא תיוותר לנו פת לקיים
בה מצוות אכילה בסוכה. התגברו, אפא, והמשיכו לצום עד מחר
בלילה כדי שנוכל לקיים בלילה זה, לילו הראשון של חג הסוכות,
מצוות אכילת כזית פת בסוכה."

אכילת כזית פת בלילה הראשון של סוכות.

לאחר הנס הגדול שארע לנו כאשר זכינו להנצל ממוות לחיים, שינה אבא את כל יחסו לחיים. אבא הגיע למסקנה כי אנו חיים כל רגע בניסים שהם מעל לדרך הטבע, ועובדה זו דורשת מעמנו מסירות נפש לקיום כל מצוה. "אין לערוך יותר חשבונות של סכנה בקיום מצוות בגטו", כך אמר אבא, "יש למסור את הנפש ורק כך נוכל אולי לזכות לרחמי שמים".

השכנה ראתה את רצונו העז של אבא לאכול בסוכה וכבדה אותו. היא אמרה לאבא כי היא רואה בבקשה זו איבוד עצמו לדעת, אולם בכל זאת היא תמלא את משאלתו ותראה לו את מקום הסוכה. השכנה חזרה ואמרה כי היא מסירה מעליה כל אחריות מכיון שהיא הזהירה והתרתה בנו קודם.

לאחר כל ההתראות והאזהרות שמענו מפיה את מיקומה של הסוכה: "יש להכנס לחצר", היא אמרה, "ולעבור שלושה בתים. אחרי הבתים בצד שמאל יש מחסן שהסירו ממנו את גג הרעפים ובמקומו הניחו סכך". השכנה הוסיפה ואמרה שהיא מפחדת לצאת מן הבית כדי להראות לנו את מקום הסוכה, ועל כן היא מסתפקת רק בהסבר. כמו כן, היא הודיעה לנו שאין במקום כסאות ונאלץ לאכול בעמידה או לשבת על האדמה.

אנו, הילדים, נשאנו כלי מלא מים, נטלה לנטילת ידים, מגבת ואת שתי ככרות הלחם שהשיג אחי רפאל, וכך יצאנו בחושך מהבית. בחוץ שררה דממה. נפש חיה לא נראתה. כל עץ או עמוד נדמו לנו כחייל גרמני, וקול נענוע העלים ושל הענפים על ידי הרוח נשמעו לנו כצעידתם של חיילים גרמניים. לבבותינו הלמו בחזקה מפחד מוות. הלכנו בזה אחר זה, בשורה עורפית, במרחק מספר מטרים זה מזה, כדי שאם הגרמנים יתפסו חס ושלום אחד מאתנו - יוכלו האחרים להימלט. הקפדנו ללכת סמוך לקירות של הבתים בתקווה שהם יסתירו אותנו מעט, עד שלבסוף מצאנו את מקום הסוכה.

חשכה עבותה שררה במקום. נר לא דלק ואף כסאות לא היו. התעוררה לנו שאלה הלכתית כיצד לאכול את כזית הלחם - האם בעמידה או שמא בישיבה על הארץ, שיש בה מדרכי אבילות ואין זה כבוד יום טוב. אבא הציע שנשען איש על גב אחיו או נסמוך

עצמנו לדופן בסוכה, וכך נאכל.

נטלנו ידינו מחוץ לסוכה במים שהבאנו עמנו, ואבא קידש על שתי ככרות הלחם שהביא רפאל. המתיקות שנמסכה בקידוש של אבא וברכת ה"שהחיינו" שברך, מהדהדות באוזני עד היום. ברכת ה"שהחיינו" היתה ברכת הודאה על נס תחיית המתים שנעשה עמנו. כזית הלחם שאכלנו נמס בפינו וערב לחיכנו כצפיחית בדבש. לאחר יומיים אכלנו לראשונה פרוסת לחם של מצות אכילה בסוכה. טעם זה נשאר עמדי לכל החיים - טעם של מסירות נפש לקיום מצוות.

עם סיום הסעודה הקצרה והדלה ברכנו ברכת המזון, יצאנו מהסוכה בשקט ובדממה וסגרנו את הדלת אחרינו. חזרנו הביתה בפחד, אך מלאי אושר בקיום מצוות ישיבה בסוכה במצב הקשה שבו היינו. השכנה היקרה שאל ביתה שבנו צפתה לנו עד שובינו, וכשהגענו בשלום - נדמינו בעיניה כאילו נעשה עמנו נס של תחיית המתים.

בגטו ובמחנות העבודה נוצר מצב חדש של קיום מצוות במסירות נפש. זה היה האופן של קיום המצוות במחנות - מסירות נפש היכן שרק אפשר. כיום, אם היו נגשים לשאול שאלת חכם האם מותר לסכן את החיים כדי לקיים מצוות סוכה בזמן שהוכרו על עוצר לילה וכל הנתפס עלול ח"ו לההרג ע"י הסדיסטיים צמאי הדם - ודאי היו פוסקים שהדבר אסור משום פקוח נפש. אולם כאשר חיינו היו תלויים לנו מנגד וכל רגע ורגע ראינו ניסים גלויים, היינו צריכים לקיים את המצוות שלא כדרך הטבע כדי לזכות לרחמי שמים.

מידי שנה, בלילו הראשון של חג הסוכות, מספר אני למשפחתי, לילדי ולנכדי על הנס הגדול שהתרחש עמנו, נס הצלתה של משפחתנו - משפחה אחת מתוך כשבעת אלפים וחמש מאות יהודי הגטו הקטן. כמו כן, באותה הזדמנות מתאר אני את מסירות נפשו של אבי בגטו קובנה לקיום מצות סוכה. זכרון הדברים אינו גורם צער בחג אלא להפך, אושר גדול בשמחת החג ובקיום המצוות שבהם שזכיתי על ידי אבי הגדול. יהי זכרו ברוך.

(גיליון "יצחק ירנן")

עניינא דיומא

האם מותר לטלטל את האתרוג בשבת? נפל הסכך מהסוכה - האם מותר לומר לגוי להחזירו?

הלכות נחוצות לשבת חול המועד סוכות - מתוך דפי הלכה למעשה מאת הרה"ג רבי יצחק יעקב פוקס שליט"א

במוסף, של שבת, והזכיר "יעלה ויבוא" - נראה שיצא (ראה חיי אדם כ"ח, י"ב ושו"ת רבבות אפרים ד, צ"ח).

המתפלל בטעות בערבית, שחרית או מנחה נוסח של חג, במידה והזכיר ע"פ שבת - יצא (הוראת הגרי"ש אלישיב זצ"ל שלא כבשו"ת אג"מ או"ח ד, כ"א שלא יצא). המתפלל בטעות

סוכה במקום שאין עירוב

סוכה הנמצאת בגינה פתוחה, שאינה מוקפת מחיצות, או בשדה בסמוך לבית, ואין עירוב, אסור להוציא בשבת מהבית לסוכה או מהסוכה לבית דרך רשות הרבים או כרמלית (משנ"ב תרל"ד, ח). כמו כן, שתי סוכות בחצר אחת ולא עירבו שם "עירובי חצרות", ואין עירוב כללי של "שיתופי מבואות" - אסור לטלטל מזו לזו אלא על ידי נכרי. ויש לציין, שסוכת החג בחג אינה חשובה דירה, לאסור על בני החצר שם בלא עירוב (משנ"ב, ש"ע, ד וראה רע"א בשער הציון שם, ג).

הלכות הנוגעות לסוכה בשבת

נפל הסכך או התפרקו הדפנות בשבת של סוכות, אף שביום טוב מותר לתקנם ב"אמירה לנוכרי", בשבת, אפילו בשעת הדחק גדולה, כשאין סוכה אחרת ויתבטלו משמחת יום טוב - אין להקל (הכרעת המשנ"ב תרכ"ו, כ עפ"י שו"ת בית יצחק, י"ג שרק ביו"ט התירו, בצרוף שיטת התוס' שבונה ביו"ט הותר מן התורה).

אכילת עראי מחוץ לסוכה בשבת

כל ימי סוכות, אסורה אכילת מיני מזונות, עוגות, חביתיות, קוסקוס, בורגול, דייסות, קוגל אטריות וגרנולה (מחמשת מיני דגן) יותר מכשיעור ביצה (כ-56 גרם) מחוץ לסוכה (ראה "פסקי תשובות תרל"ט, ח). ובשבת נכון להחמיר שלא לאכול אף לא "כזית" מהם מחוץ לסוכה, אם הוא עדיין לפני סעודת השבת הקבועה (לוח א"), שאף שהמ"ב לא חילק בין שבת לחוה"מ אבל הגרע"א בהגהותיו נקט כשיטת הצ"ח לסוכה מ"ט ע"ב).

טלטול ארבעת המינים בשבת

שו"ע תרנ"ח, ב: "ואסור לטלטל הלולב [ההדסים והערבות]

בשבת, דהוי כאבן, אבל האתרוג מותר בטלטול, דראוי להריח בו". אמנם כיום שאין נוהגים להריח באתרוג ואינו עומד לכך, ואדם מקפיד על האתרוג, הכרעת הפוסקים, שאף האתרוג אסור בטלטול כמוקצה מחמת חיסרון כיס בין בשבת שבחג בין בשבת שלפני החג, וכל שכן האתרוגים וההדסים העומדים לסחורה (הכרעת ערוה"ש ש"ח, י"ז ודעת הגרש"ז אויערבך זצ"ל בשש"כ כ"ב, הערה נ"ה והגר"ש אלישיב זצ"ל בשלמי יהודה א הערה, מ"ז).

הוצא הלולב בטעות מתוך המים בשבת, אסור להחזירו למים, ואף שמוקצה, כל זמן שהוא בידו מותר להניחו במקום שירצה, כיוון שכשיחזיר הלולב למים - יטלטל את המים המוקצים והאסורים בטלטול, ושיכשוכם זהו טלטולם (שער הציון תרנ"ד). טוב להדר שלא יהיו הלולב ומיניו כבושים במים "מעט לעת" [משך 24 שעות רצופות], כך נהג להחמיר החת"ס בתשובתו חלק יו"ד, פ"א: "וכן אנו נוהגים בלולב ומיניו בשבת שבחג, להסירם מן המים ע"י גוי בסוף היום, שלא יהיו כבושים" והובא במנהגי חת"ס, פ"ח.

ברכת 'לישב בסוכה' בהבדלה

הבדלה: מבדילים כבמוצאי שבת. וכדי לצאת מספק לעניין "ברכת לישב בסוכה" בהבדלה, נהוג לאכול מיד בסמוך להבדלה מזונות כשיעור, ולפחות המבדיל יאכל מהם, ואז ברכת "לישב בסוכה" בהבדלה, לכתחילה. ובני ספרד - אין מברכים "לישב בסוכה" על ההבדלה.

ויש לציין, כנ"ל במוצאי יו"ט ראשון, שמו"ר הגרש"ז אויערבך זצ"ל אמר ליד"נ יבדלח"ט הרה"ג אליעזר שטרנפלד שליט"א שיש להקדים ברכת "לישב בסוכה" לפני תחילת ההבדלה, מחשש הפסק (כנדפס ב"הליכות שלמה" סוכה ט, י"א).

קול העם

**באחד מן הימים פנה אליו שר הביטחון של ישראל, ואמר לו:
"מדוע אתה תורם את הכוחות והידע שלך למדינה זרה? בוא ותן
אותם לישראל". הוא קיבל את הצעתו ועלה לארץ, ועבד בתעשיות
הביטחוניות תמורת שישית מהמשכורת שקיבל בארצות הברית**

הגה"צ רבי אריה שכטר זצ"ל על כוח התורה

הישר לטיפולים באנגליה, ואני מבקש שתמלא את מקומו". באותה עת הייתי אברך צעיר. הרב רבינוביץ מסר את השיעור בעירובין, ואני התחלתי דווקא בלימוד מסכת מגילה. בהתחלה היו בכולל ששה-עשר איש, ובתוך חודשיים קפץ המספר והגיע למאה איש. למדתי איתם בסדר מעניין מאוד. תחילה למדנו את הגמרא עם רש"י ותוספות, ר"ף עם ר"ן או רבינו יונה, ואת הרא"ש עם

"קדשינו במצוותיך ותן חלקינו בתורתך"

בשנת תשל"ו בא אלי אדם ואמר לי: "ברצוני להקים כולל לבעלי בתים, וביקשתי ממגיד השיעור המפורסם, פה מפיק מרגליות, רבי גדליה רבינוביץ, שימסור את השיעור. דא עקא שהוא חלה, ונזקק לנסוע ללונדון בכדי לעבור שם טיפולים, והכולל אמור להיפתח בעוד שבוע. הוא יבוא לומר את השיעור על המשנה הראשונה במסכת עירובין, ומשם הוא אמור לנסוע

הערות ה"דברי החמודות", ולאחר מכן עברנו ללימוד ההלכה היוצאת מדברי הגמרא על פי ה"שולחן ערוך" וה"משנה ברורה", והדברים היו מבוררים ביותר. כך מסרתי שיעור של שעה ורבע מדי יום במשך עשרים שנה, עד שעברתי לירושלים.

השיעור הזה גרם לאנשים שבקושי ידעו לקרוא רש"י וראשונים - להפוך לתלמידי חכמים, וכמה מהם אף חיברו ספרים בלימוד. החידוש בשיעור היה, שלמדנו באופן של אסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, והשומעים יצאו עם ידע בהלכה. כך למשל, את מסכת ברכות למדנו במשך ארבע שנים, עם הלכות רבות. הצלחת הכולל הובילה לכך, שלאחר מכן נפתח באזור כולל נוסף לבעלי בתים. גם בירושלים יש כמה מסגרות בסגנון הזה, אבל לא די בהן. ניתן לאסוף ציבור גדול, ולבנות מסגרת שבה בכל שעה נמסר שיעור על נושא אחר, וכל אדם בא בשעות הנוחות לו. בכולל שלי הסדר היה שמשמונה עד תשע נמסר שיעור בדף היומי, מתשע עד עשר ורבע נמסר שיעור בגמרא, מעשר ורבע עד אחת עשרה וחצי התקיים השיעור שלי, ואחריו שיעור נוסף בהלכה ובחומש. כך נמשכו השיעורים עד השעה אחת בצהריים, וכל אדם היה בא בשעה הנוחה לו.

כשהייתי בחור למדתי עם רבי יודל שפירא זצ"ל בבית כנסת במאה שערים, במשך כמה שעות ברצף, ויצאתי אחוז התפעלות מכך, שהיו בעלי בתים שסגרו את העסק, ובאו במסירות נפש ללמוד עמנו במשך זמן מה. אך כשישנה מסגרת מאורגנת ומסודרת, ואדם אוהב את השיעור, הדבר יוצר לו מחויבות גדולה יותר להתמיד ולהשתתף בו.

נחו של שיעור תורה

לפני מספר שנים מסרתי שיעור בשכונת 'רמת אהרן' בבני ברק. בשיעור השתתף אדם עם כיפה שחורה וללא זקן. במשך שלוש שנים השתתף בשיעור, הוא לא הפסיק לשאול שאלות והפריע למהלכו התקין. מגיד שיעור אחר כבר היה כועס וגוער בו, אך אני מעולם לא איבדתי את הסבלנות, ועניתי לו בנחת על כל שאלותיו.

לאחר שלוש שנים הוא ניגש אלי וסיפר את סיפור חייו, שהיה מדהים בכל קנה מידה. הוא גדל באמריקה בבית דתי. מרבית בני משפחתו פנו לעסקים, אך הוא, עקב צימאון הגדול לידע, פנה להשתלם במדעים, ועשה חיל, עד שהגיע לתפקיד בכיר מאוד בתעשייה האווירית של ארצות הברית, והיה חלק מהצוות ששיגר את החללית 'ספוטניק' לירח.

באחד מן הימים פנה אליו שר הביטחון של ישראל, ואמר לו: "מדוע אתה תורם את הכוחות והידע שלך למדינה זרה? בוא ותן אותם למדינת ישראל". הוא קיבל את הצעתו ועלה לארץ, ועבד בתעשיות הביטחוניות תמורת שישית מהמשכורת שקיבל בארצות הברית. הוא השתתף בפיתוח טנק ה'מרכבה', ובפרויקטים חסויים נוספים שעליהם לא סיפר לי מעולם. במסגרת תפקידו הוא היה מכנס בכל חודש חמישים ראשי מחלקות, ומורה להם את אשר

עליהם לעשות בחודש הקרוב. כדי להגיע ולדבר איתו במשרדו, היה צורך לעבור סוללה של שש מזכירות, אך בשיעור הוא ישב כאחד האדם ורק שאל שאלות. כאשר הוא בא לדבר איתי, הוא היה כבר מעל גיל ארבעים, אבל לבן ובת וסב לנכדה.

"כעת אני מצוי בפרשת דרכים", המשיך ואמר. "אני לא אדם בזבזן, וצברתי לי מספיק כסף שבעזרתו יש ביכולתי לשבת וללמוד תורה כל חיי, אבל מעולם לא ידעתי לענות על השאלה, האם אכן אדע ביום מן הימים ללמוד, מפני שעזבתי את הלימוד רק בגלל שלא השיבו לשאלותיי. גם בהמשך החיים, כשהשתתפתי בשיעורים, ושאלתי יותר מידי שאלות, קיבלתי את אותו יחס משפיל. אך אתה נתת לי תקווה. במשך שלוש שנים אתה משיב לשאלותיי בכזו סבלנות, ולפיכך עשיתי חישוב מסלול מחדש, וכעת אני חושב שאולי עוד יש לי סיכוי לגדול לתלמיד חכם, ואם באמת יש לי סיכוי כזה - איני חפץ להפסיד את ההזדמנות.

"בתעשייה האווירית חפצים שאכהן כסמנכ"ל, ובחודש הבא זה הולך לקרות. כעת אני ניצב בפני החלטה גורלית: או שאני מקבל את ההצעה ומתמנה למשרה הבכירה, או שאני נוטש את העבודה ופונה ללמוד תורה. אך יש לי שתי שאלות קשות: השאלה הראשונה, האם באמת אהיה מסוגל לגדול לתלמיד חכם, והשאלה השנייה היא, שיש לי בעיה עם אבי הזקן, שכשהוא ישמע שעזבתי את העבודה - איני יודע איך הוא יקבל זאת, מה עלי לעשות?"

"מתי יש לך חופש מהעבודה?", שאלתי אותו.

"בעוד שבועיים".

"איפה אתה נמצא בחודשי החופש?", שאלתי אותו.

"בירושלים".

הוספתי ושאלתי: "האם זהו חופש מוחלט, או שאתה עדיין עובד מספר שעות ביום?".

"אני עובד חמש שעות, במקום תשע שעות ביום".

"מצוין! אני אמצא לך חברותא בירושלים, שילמד איתך באופן אישי שעתיים בבוקר ושעתיים בערב", השבתי לו. "ואני מבקש ודורש: תוציא לו את הנשמה עם השאלות שיש לך, אל תהסס לשאול אף שאלה. במשך הזמן הזה כבר תראה אם אתה משתלב ונכנס לעניינים. לאחר חודשי החופש תחזור לבני ברק ונדבר שוב".

ביקשתי מראש כולל לאברכים מצוינים בירושלים, שיבחר לי אברך שיוכל ללמוד עם אותו מדען, והוא אכן החל ללמוד איתו בחברותא.

לאחר שבועיים הגיע אלי המדען לבני ברק.

"כבר אין לי שאלות. החלטתי לשבת בבית ה' כל ימי חיי, ואני מבקש שתסדר לי חברותא!"

סידרתי לו חברותא אברך מכולל 'חזון איש'. המדען היה מגיע אל בית האברך בעשרים לשמונה בבוקר, ולוקח את הילדים של האברך ברכבו אל מקומות הלימוד שלהם, ומשמונה בבוקר עד שמונה בערב הם ישבו ולמדו בהתמדה עצומה ונוראה.

אבי לשיעור שלך. באותה תקופה למדתי בישיבה ברמת השרון, וכשהייתי חוזר הביתה, נהגתי להיכנס אל בית הכנסת ולשמוע את השיעור שלך. כשראיתי שאתה עונה על כל השאלות בסבלנות כה גדולה, ולא מקפח אף שואל, אמרתי בליבי כי זה שיעור שמתאים לאבא שלי, כיון שאבי לא הסתדר באף שיעור שהשתתף בו, ותמיד התרגזו על שאלותיו המרובות, ואילו כאן עונים על כל השאלות!

”באתי לאבי ואמרתי לו: ‘מצאתי שיעור שיתאים לך, בוא תנסה!’ וכך הבאתי את אבי לשיעור שלך...”

זהו סיפורו של אדם שהלך ללמוד תורה במסירות נפש, תוך שהוא משליך מאחוריו גוו הצעה מפתה ביותר, שרבים יכולים רק לחלום עליה, ולבסוף הקב"ה שילם לו בכפל כפליים. היום הוא תלמיד חכם מופלג, ובנוסף לא חסר לו כסף.

ולמה אני מספר זאת? בכדי שנראה עד כמה שיעור תורה יכול להשפיע על אדם, ולשנות אותו מקצה לקצה, ומה התורה נותנת לבני האדם.

(מתוך הספר 'אריה שאג')

אך מה שקרה בינתיים בתעשייה האווירית היה מעניין לא פחות. בהנהלת התעשייה האווירית קיבלו רגליים קרות, והחליטו לבסוף שלא ניתן למנות אדם עם כיפה שחורה כסמנכ"ל. לכן לקחו אדם שלא הגיע לקרסוליו, ומינוהו תחתיו. דבר זה היה עילה עבור אותו מדען לדרוש פיצויים, בגלל הרעת תנאי העבודה, והנהלת התעשייה האווירית הסכימה לתת לו על כך פיצויים, בגובה שלוש מאות אחוז ממשכורתו. כאשר הם שמעו על החלטתו לעזוב כליל את העבודה, פנו אליו וביקשו שיעבוד כיועץ שמונה שעות בשבוע, ויקבל את אותה משכורת שקיבל עד לאותו היום. "להפסיד שמונה שעות מהתורה? לא בא בחשבון", הוא פסק. "לצורך פרנסה אני מוכן לעבוד רק ארבע שעות בשבוע". בסופו של דבר הם התפשרו על שש שעות שבועיות...

היום הוא כבר סיים את כל הש"ס בעיון, והוא עובד בתעשייה האווירית ביעוץ במשך ארבע שעות בשבוע. הוא מקבל את אותה משכורת שקיבל לפני כן, בנוסף לפיצויים הגבוהים שקיבל... פעם פגש אותי בנו, וסיפר לי: "הרב, דע לך שאני הבאתי את

הסיפור היומי

הירקן סיפר לאבא שהוא עשה את כל החשבונות, הוא רוצה לתת את המעשרות למוסדות שלו: "ככה יהיה לך שקט כמה שנים, ותוכל לשבת על התורה ועל העבודה". בכמה כסף מדובר? עשרים מיליון דולר!!! ועכשיו תקשיבו טוב יותר. אבא ענה לירקן: "אני לא לוקח את זה!..."

הרה"ג אהרון דיאמנט שליט"א, ראש כולל 'קבר רחל', מספר מעשה מופלא ששמע מהרב י.ח.ג. שליט"א מנתניה

מאת: הרב יהושע לייבזון

"ישראל בטח בד"

שקורה ללא השגחה. הכל מאת השם יתברך, הכל טוב, אין רע! אבי ז"ל אמר לי פעם, כי במשך חייו הוא חזר על הספר יותר משבע מאות פעמים! זה הציל אותו.

אבא התרפא מחוליו, נשא אישה ובא לגור בעיר נתניה. רבו, הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל, היה מגיע פעם בשנה לנפוש בעיר נתניה, ובאותה הזדמנות היה אבא מבקרו. באחת הפעמים אמר לו רבי בן ציון זצ"ל: "הגיע הזמן שתעשה משהו למען הקדוש ברוך הוא. יש כאן אלפי יהודים שאינם יודעים דבר ביהדות. תעשה משהו כדי לקרב אותם!".

באותם ימים היתה נתניה כעיר הנידחת, מלבד קריית צאנז. לא היה כמעט זכר ליהדות, והעזובה היתה רבה. "אני אברך צעיר", ענה אבא, "ואין לי שום מושג איך מחזירים בתשובה!".

"זה בסדר", הרגיעו הרב, "אתה צריך לומר רק מה שאתה יודע. כשאתה רואה יהודי תדבר איתו דברים טובים, תחדיר לו קצת אמונה". זו היתה ההדרכה שאבא קיבל, והוא התחיל. ראה יהודי שאינו שומר מצוות ודיבר איתו דברי אמונה על הריבונו של עולם, בלי לחשוב כיצד דיבורים פשוטים יכולים להשפיע משהו. עם הזמן יהודים התקרבו ושינו את אורח החיים שלהם.

הרה"ג אהרון דיאמנט שליט"א, ראש כולל קבר רחל, מספר מעשה מופלא ששמע מהרב י.ח.ג. שליט"א מנתניה (בעל המעשה ביקש לא לפרסם את שמו):

אבי, הרב ש.ג. זצ"ל בשנת תשכ"ב, בהיותו בן שתיים עשרה שנים, עלה עם הוריו לארץ ישראל. ההורים היו יהודים פשוטים. הרב עובד אדמה שכל שיחו ושיגו ביהדות, הסתכם בשיעור קצר בין מנחה למעריב. הילד בן השתיים עשרה הצליח להשפיע על הוריו שישלחו אותו לשיבת 'באר יעקב'. בישיבה הסתובבו כמה קונטרסים של מאמרים לצעירים מתוך הספר 'שומרי אמונים'. הסגנון דיבר אליו והלהיב את נפשו, והוא החליט להשיג את הספר כולו וללמוד אותו.

בהיותו תלמיד ישיבה תקף אותו חולי מעיים חמור. תוך כמה חודשים מאז התפרצות המחלה, כבר היה מטופל בשלושים ותשעה כדורים. ימים שלמים שכב במיטה בחולשה ולמד את הספר 'שומרי אמונים'. הוא למד ושינן את מאמר 'ביטחון והתחזקות' ואת מאמר 'השגחה פרטית' בעיון ובהעמקה. אין דבר

הבוקר הגיע. אבא יצא מהבית, והנה פוגש אותו הירקן, אחד האוהדים הגדולים של אבא. "אפשר לתרום למוסדות שלכם?", הוא שאל.

"בוודאי", ענה אבא, ולבקשת הירקן הוא נתן לו את חשבון הבנק. כעבור זמן מה מתקשר מנהל הבנק ומיידע אותו על סכום של 1,800,000 דולר שנכנס לחשבון שלו. השטח ניצל, ואת היתרה לקח אבא לבנייה.

כיצד מגיע ביום בהיר סכום כסף רב כל כך, לידי של ירקן פשוט? חמיו גר בלונדון וחי את חייו בחסכנות מרובה. הוא גר בבית שקנה בארבע מאות פונט, ומעולם לא ידעו שהוא מחביא 'קצת' כסף. שבועות ספורים לפני כן הוא לא חש בטוב, וגיסו של הירקן נסע אליו. כשנכנס לאשפוז בבית חולים, הוא הבחין שבכיסו של חמיו יש חבילה של שטרות - שבעים אלף דולר. "של מי זה?", הוא שאל.

"שלי" -

התברר שהחם הצנוע והכמעט עני, הוא אחד מעשירי תבל, שמבצע את עסקאות הנשק הגדולות ביותר באירופה. הוא היה ניצול שואה, ומחמת הפחד שנשא עימו הוא התחבא כל כך, שאפילו לא חתם בעצמו על המסמכים שלו. שני גויים יפנים היו מורשי חתימה, ואם לא הגילוי האגבי של חפיסת השטרות, הם היו יורשים אותו חוקית, בלי להשאיר פרוטה למשפחתו. הגיס סידר מיד שהירושה תעבור לילדים, ואחרי כמה שבועות הוא נפטר.

כמה שבועות אחרי התרומה המופלאה, באותו בוקר גורלי להצלת השטח, סיפר הירקן לאבא שהוא עשה את כל החשבונות, הוא רוצה לתת את המעשרות למוסדות שלו. "ככה יהיה לך שקט כמה שנים, ותוכל לשבת על התורה ועל העבודה". בכמה כסף מדובר? תקשיבו טוב: עשרים מיליון דולר מעשרות!

ועכשיו תקשיבו טוב יותר. אבא ענה לירקן: "אני לא לוקח את זה! לא מחפש שקט! לקחתי את המיליון ושמונה מאות כשנזקקתי לזה, אבל עכשיו איני צריך, וכשאצטרך הקב"ה ישלח לי. אני מפחד לקחת את הכסף. כל השנים אני עובד על אמונה וביטחון, ועכשיו אתה בא 'לסדר' אותי?".

אבא הזמין את הירקן לשבת איתו, ולחלק את המיליונים למוסדות תורה וקירוב.

אבא לא למד כל יום שיעור במשך חמש דקות, אלא חי עם האמונה יומם ולילה, וכל פעם נשלח מושיע מהשמיים. היה עשיר בארה"ב ששמו דניאל אימריס, מיליארדר שזכה בארבע בנות, וכולן חזרו בתשובה. אחת מהן גרה בנתניה. הוא חילק את הירושה כשהוא חי, כי לפי חוקי ארה"ב אם לא מחלקים בחיים, חלק גדול להולך למדינה.

בעלה של הבת בנתניה הוא מהאוהדים הגדולים של אבא, והוא תרם שני בניינים. הוא רצה לתת לאבא גם מיליון דולר ביד, "שיהיה לך לשוטף", ואבא לא הסכים לקחת! וכך הסביר: "אסור שיהיה לי כסף מיותר בבית. אני לא רוצה להפסיד את הקשר עם

נולדו להם ילדים, והם היו זקוקים למוסדות לימוד מתאימים. אבא ראה שמוכרחים לעזור גם בנושא הזה, וכך נפתחו המוסדות בנתניה, לפי הצורך והביקוש. תלמוד תורה, גנים, בתי ספר, שתי ישיבות קטנות, כולל לאברכים ואגף לבעלי תשובה. המוסדות ממוקמים בקריה שמשתרעת על פני שבעה עשר דונם. מי שנכנס לשם מתפעם מהיופי וההדר של המבנים. הבניינים מורכבים מהחומרים היקרים ביותר בעולם, עמודי שיש וגילופים מרהיבי עין. נכנסים לכעין ארמון, שכן כולו נועד לתורה ותפילה ולהתקרבות אמיתית לבורא העולם.

מי שראה את הבניינים היפהפיים, ואת ההתנהלות של כל המוסד האדיר הזה, בטוח שיהודי עשיר כקורח עומד מאחורי זה. על כן באתי לספר את סיפורו של אבי שהיה אברך פשוט, לכאורה, שהתחיל מדיבורי אמונה פשוטים, והלך צעד אחר צעד בצניעות ובנעימות שובת לב.

ומנין באמת המימון של המפעל האדיר הזה? אבא מעולם לא ביקש שקל מאיש! לא נסע לחוץ לארץ, ותמיד שילם הכל בזמן. שלושים ושתיים שנה הוא ניהל את המוסדות, ומעולם לא אירע שמשכורתו של אי מי התעכבה! הכל על ידי אמונה תמימה.

בתחילת הדרך, אחרי שכבר הקים את התלמוד תורה, נודע לו שהבעלים של השטח הצמוד אליו, עומדים למכור אותו לאנשים שרוצים להקים עליו בית ספר מעורב ר"ל. כמה עמל וזיעה משקיעים כדי להוציא יקר מזולל, להביא ילד נוסף לחינוך תורני. מתאמצים כל כך להרחיק את הילדים הרכים והיקרים האלה מהשפעות רעות. אחר כך יבוא בית ספר מעורב במבנה צמוד ויהרוס הכל? לא ייתכן!

אבא דיבר עם בעלי השטח ושאל אם יש לו עניין למוכרו דווקא לאנשי בית הספר הוא. "אין שום עניין", אמר הבעלים, "אם אתה רוצה תקנה אתה. תניח מיליון דולר והשטח שלך".

"אני קונה", ענה אבא. "מחר אביא את הכסף בעזרת השם". מהירות. זה שם המשחק. אם אבא לא יקנה, החילונים יקנו, וזאת סכנה לכל המוסדות.

לאבא לא היה כסף ולא שום רעיון מנין להביא אותו. אני זוכר את הלילה ההוא עד היום. אבא הסתגר בחדר עם הספר 'שומרי אמונים' ולמד בו. הוא הגיע לפירוש שמביא בשם הבעל שם טוב עם המילים "ברוך הגבר אשר יבטח בהשם, והיה השם מבטחו" - שיש מבטיח, בוטח, ומבטוח. בוטח - הוא האדם הבוטח. מבטיח - הוא הקב"ה שהוא המבטיח. ומבטוח - הוא הסיבה והאופן שהוא בוטח, שעל ידי השתדלות זו יבוא לו הדבר שהוא בוטח בו. ואמר הכתוב "ברוך הגבר אשר יבטח בהשם והיה השם מבטחו", שהוא לא בוטח באיזה סיבה שהיא, אלא בוטח רק בהקב"ה - הוא יהיה הסיבה, והוא אינו צריך לשום סיבה או הכנה להביא לו את כל מה שהוא צריך. אבא הסתובב ואמר את המילים האלה שוב ושוב, ממש בער כאש: "והיה השם מבטחו... והיה השם מבטחו... והיה השם מבטחו... והיה השם מבטחו, העמיק ושינן, השם מבטחו, השם מבטחו...".

הרה"ג ר' אהרון דיאמנט שליט"א מוסיף: בתחילה חשבת שהיהודי הוא איזו נשמה מזמן אברהם אבינו. איך יכול להיות דבר כזה בימינו? אבל אני רואה שהוא גם הוריש את דרכו לילדים! לא מדובר באיזה דרגות של רוח הקודש, מדובר באמונה פשוטה! תמימה! כל אחד יכול! הספר 'שומרי אמונים' אינו עוסק בכוונות ובייחודים גבוהים, זהו ספר הכתוב בשפה שווה לכל נפש. כשיש מצוקה - מה עושים? לוקחים ספר בענייני ביטחון ומאמצים אותו!

כתבתי את הסיפור הזה, ותליתי אותו בבית המדרש של 'תולדות אברהם יצחק'. כמה ימים אחר כך, בשבת, פנו אלי חמישה אברכים, וכל אחד לחוד סיפר לי שהוא החליט ליישם את השיטה, וראה ישועה בעיניים: אחד בשידוך, אחד בפרנסה, אחד ברפואה. פשוט שזה כך כשחוזרים אמונה ואמונה בלי חכמות. "ברוך הגבר אשר יבטח בהשם, והיה השם מבטחו"!!

(מתוך עלון 'השגחה פרטית' כי תצא תש"פ)

הקב"ה, את האמונה, את הקיוו, את הביטחון, את התפילות... כשהייתי אברך צעיר, הגיע פעם סכום כסף גדול מאוד. אבא לקח כמה שהזקק לו באותו זמן, ואת השאר חילק. אני כבר ניהלתי איזה מוסד, ונדהמתי לשמוע שאני לא מקבל כספים. באתי אליו למחרת וטענתי: "אבא, לכולם אתה מחלק, ואותי, את הבן שלך אתה שוכח?!"

אבא ענה לי: "בני חביבי! דע לך שאני אוהב אותך יותר מכולם. כוונה לא נתתי לך, כי אני רואה שאתה בתחילת הדרך, והאמונה לא מספיק מוחשית אצלך. לכן לא זכית לקבל, תעבוד עוד כמה שנים על הביטחון ותראה שהקב"ה יתן לך הכל!"

הוא באמת נותן הכל. אבא זצ"ל הלך לעולמו לפני שמונה שנים. הבן החשוב, ר' י.ח. ממשיך לנהל את המוסדות באותה שיטה. אינו מבקש דבר מבשר ודם, והקב"ה שולח לו את המשכורות לכולם כל חודש. השם יהיה בעזרתו הלאה, שיוכל להגדיל תורה ולהאדירה, מתוך אמונה וביטחון כמו שאביו לימד אותו.

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

איזה מכשול באיסור חנופה מצוי מאוד?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

על איסור זה של חנופה כותב ה'חפץ חיים' דברים חמורים - "וחייב אדם למסור עצמו לסכנה בזה!" ומוסיף, שצריך להתחזק מאוד שלא לסייע למספר אפילו בתנועה אחת שייראה ממנה שהוא מסכים לסיפורו, ואפילו אם יראה על ידי כך שוטה שאינו מבין את הסיפור. ולא זו בלבד - אלא שאם יודע שיקבל הלה תוכחה, גם חייב להוכיחו. והוסיף ב'באר מים חיים' כי אם הוא שותק ואינו מוכיחו כשיש בכך תועלת, נקרא גם הוא חנף. [וב'ביאורים' ומוספים' מביאים מדברי ה'חפץ חיים' לקמן בשם רבנו יונה, שגם באופן שהמספר לא יקבל את תוכחתו, מכל מקום חייב למחות בו, ואם לא, הוא בכלל כת החנפים, כי יחשבו שמסכים לדבריו].

בסיום הפתיחה (חלק הלאווין) מונה ה'חפץ חיים' איסור נוסף שבו עשוי לעבור המספר לשון הרע - איסור חנופה, שלדעת הרבה גאונים הוא לאו גמור שנלמד מהפסוק "לא תחניפו את הארץ". ומתי עובר על לאו זה? - כגון אם מתכוון בסיפורו להחניף לשומע, שיודע שהוא שונא את פלוני.

אולם גם בשומע לשון הרע מצוי שייכשל באיסור חנופה, וה'חפץ חיים' מציין כי הדבר "מצוי הרבה מאוד". וזאת - כשאחד מספר בגנות חברו, והשומע, אף שיודע שהלה עובר עברה - מנענע בראשו ומוסיף כמה מילים כביכול לחזק את הסיפור, ועושה כן מפני שהמספר הוא בעל הבית חשוב וכדומה, שיש לו ממנו טובות, או שפחד שהסובבים יחשבו שהוא איננו חכם וחריף וכו'.

ביצה דף כג

מדוע סירב בעל ה'אור לציון' להמשיך בנסיעה לחברון עיר האבות?

עגלה של קטן

מרוממת. בדרך, עצרו לתפילה קצרה בקבר רחל. לפתע, בהגיעם למעלה הכפר 'חלחול', נעמד פורע אלמוני באמצע הכביש, ובידו אבן ענקית. רבינו שישב קדימה הורה לנהג: "תמשיך מהר!"... אך השעה נחמצה, והאבן יודתה וניפצה את השמשה הקידמית. הנוסעים נזעקו והמהומה רבתה. אמהות נחרדו וילדים בכו. תהילות לקל, לא נפגעו נפשות. האוטובוס עצר בקצה דרך בית לחם. בעל החברה הציעה אוטובוס חילופי, מוגן ירי, והנוסעים שמחו להצעה. אחיין רבינו מיהר ושאל: "כבודו פחד?" וענהו: "לא". המשיך ושאל: "ואם נמשיך לחברון, כבודו יפחד?"

וענה: "לא פחדתי, ולא אפחד!"

"אם כן, ומה דעתו, נזמין עוד אוטובוס?", שאל, ורבינו נענה:

"כן, לירושלים!"

"מדוע, הרי כבודו רגוע, והנוסעים הסכימו להמשיך בנסיעה.

ההתכוננות בחברון בעיצומה. איזו הזדמנות! למה שיתאכזבו?", תמה.

ורבינו הגיב: "מה, אינך שומע? הילד כאן בוכה, רועד מפחד.

מה השאלה? מיד הביתה!"...

(מתוך הספר 'רבינו האור לציון')

הרה"ג רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל היה מפורסם בזהירותו המופלגת שלא לגרום שום צער, ולו הקטן ביותר, לכל אדם באשר הוא. סיפרה אחייניתו: פעם עליתי לבקר עם בני הבכור, שהיה עולל בעגלה. שוחחתי עם כלת רבינו, שבנה הפעוט שכב בעריסה. השיחה קלחה בנועם, ולא שמנו לב לתינוקות שהחלו לבכות.

לפתע נכנס רבי בן ציון, והפסיק את שיחתנו, ואמר: "ההלכה אומרת, שמי שהופקד בידו פקדון חייב לטפל בו ולשומרו: לנערו, לאווררו, לנקותו מפעם לפעם (ב"מ ל.). הופקד בידכם פיקדון, והוא בוכה, משהו מציק לו, ואתן משוחחות, מועלות בפיקדון"... פעם ישב רבינו בסעודת מצוה. האווירה היתה מרוממת, השמחה רבה. לפתע קם ממקומו, עשה דרכו לעבר הפתח. עקבו בתמיהה. עצר ליד הדלת. היתה שם עגלת תינוק ובה פעוט פועה. התיישב לידה, והחל לנדנד את העגלה, להשקיט את התינוק. מובן שמיד הגיע אבי הבן, נבוך. לא שמע, התנצל.

פעם הציעו בני משפחת רבינו נסיעה בחול המועד פסח למערת המכפלה. היה זה בעידן האינתיפאדה, ורבינו היסס. חשש לנסוע למקום סכנה. מששמע שחברת ההסעות הבטיחה שמירה, נאות. תושבי חברון שמעו על בואו, כמה שמחו. בהתרגשות עזה התעוררות גדולה התכוננו לבואו. יצא אוטובוס מלא, באווירה

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

לשמוע ולחשמייע

ברכב, בבית, ובכל מקום..

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'
בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'
בבקראות ובעיון

'הפוח בכל יום'
תוכנית יומית עם
סיפורים וחיזוקים

חדש במערכת

ניתן להאט או להאיץ את קצב שמיעת השיעורים
לחצו 7 להאטה או 9 להאצה

קו השיעורים של 'דרשו' לחייג, ללמוד, לדעת

דקל שאינו מוציא פירות - האם ענפיו כשרים למצות לולב?

פירות בשל הקור השורר באיזור בו הוא נטוע, או שיש צורך להרכיבו בעץ דקל אחר כדי שיוציא פירות - ענפיו כשרים למצות לולב.

ונחלקו הפוסקים בנוגע לענפי דקל הצומח שצמח באדמה על גבי מצע המנותק מהקרקע, אם ענפיו כשרים למצות לולב.

[משנ"ב תרמה, הקדמה; ביאורים ומוספים דרשו, 5]

על מצות ארבעת המינים, נאמר בתורה: וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפֹּת תְּמָרִים וְעֵנָף עֵץ עָבֹת וְעֵרְבֵי נָחַל. וְלִמְדוּנו חֲכָמֵינוּ ז"ל, ש'כפות תמרים' הלולב, שהוא ענף מעץ הדקל, שבו גדלים התמרים.

לדעת רוב הפוסקים, די בכך שהדקל הוא מזן המוציא פירות, דהיינו, שאף אם הדקל המסוים שממנו נקטף הלולב אינו מוציא

האם ניתן לקיים את מצות לולב בענפי דקל 'קנרי' או דקל 'ושינגטון'?

ויש מהפוסקים שהכשירוהו, ויש שהסתפקו בדבר. ודקל 'ושינגטון', שזהו עץ הדומה לדקל הרגיל במראהו הכללי, אך כאשר ענפיו נפתחים, עליהם מתעגלים והם נראים כמניפה - פסול לכל הדעות.

[ביאורים ומוספים דרשו תרמה, 3]

לפני שנים רבות יובאו לארץ שתילי דקל מהאיים הקנריים שבאוקיינוס האטלנטי. דקל זה מכונה 'דקל קנרי', ויש לו דמיון כללי לעץ התמר, אולם הוא שונה הימנו בפרטים רבים. יש מהפוסקים שפסלוהו למצות נטילת לולב. ויש מהם שהוסיף, כי היו מגדולי ישראל שהטעום בדבר, ואין להקל בכך, והמוכר את ענפי דקל זה כלולבים למצוה, עובר על איסורי גזל ולפני עוור'.

השלבים השונים בהתפתחות ענפי הלולב וכשרותם למצות נטילת לולב

ונפרדו מעט, ובלבד שלא התקשו באופן שאי אפשר להצמידם זה לזה. אולם, מצוה מן המובחר ליטול לולב שעליו צמודים ממש זה לזה, באופן שלכל הפחות בשעה שמניחים אותו על השולחן, וכדומה, או מנענעים אותו, נצמדים העלים זה לזה.

[שו"ע תרמה, א-ב, ומשנ"ב א, ב וז; ביאורים ומוספים דרשו, 8 ו 12]

בתחילת התפתחות עלי הלולב, הם צמודים זה לזה, ולאחר מכן הם מתקשים, נפרדים ומתרחקים זה מזה. וחכמינו ז"ל דרשו את כינוי התורה ללולב: 'כפות תמרים' - בניקוד 'כפות תמרים', כלומר, שיש ליטול את הלולב בשעה שעליו צמודים, ונראים ככפותים וקשורים זה לזה.

וגם לפי דרשה זו, הלולב כשר למצוה אף לאחר שעליו התקשו

* לדעת השולחן ערוך, יש לקיים את מצות נטילת לולב לאחר תפילת שחרית, לפני אמירת ההלל. ויש הנוהגים לקיים את מצות נטילת לולב בביתם לפני תפילת שחרית, מפני ש'זריזין מקדימין למצוות', וכך נהגו רבים מגדולי הדורות, וכך היה בעבר המנהג הנפוץ בקרב בני אשכנז. ועל פי הקבלה, יש לקיים את המצוה בסוכה.
* מי ששכח לברך על נטילת לולב לפני ההלל, ונזכר לפני הנענועים שבהלל - יברך עליהם באמצע ההלל, בין מזמור למזמור, כיון שאף הנענועים שבהלל הם חלק ממצות נטילת לולב.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר לחולה ליטול תרופה ביום הכיפורים יחד עם מים?

ראויים לשתייה, ויבלע עמהם את התרופה; אך אין צורך לפגום את המים עד כדי שיגרמו לבחילה בעת שתייתם. ותרופה שאינה מרה, והיא ראויה לאכילה, וכן אם התרופה מצופה בחומר הראוי לאכילה - יש לבולעה כשהיא עטופה בפיסת נייר, או 'טישו', וכדומה; משום שבליעה באופן זה אינה נחשבת כאכילה.

חולה שרשאי ליטול תרופה בשבת, רשאי ליטול אותה גם ביום הכיפורים. ואף תרופה הניטלת באמצעות בליעה - אם היא אינה ראויה לאכילה, מותר לחולה, אף כשאין בו סכנה, לבולעה ביום הכיפורים.

ואם אינו יכול לבולעה ללא מים, יערב דבר מר במים - פחות משיעור 'מלוא לוגמיו' (ראה תקציר למחר) - באופן שלא יהיו

[ביאורים ומוספים דרשו תריב, 19]

הלוח היומי

י"ז בתשרי | ב' דחול המועד סוכות

יארציט:

תנ"א: רבי צבי הירש ב"ר זכריה מנדל קלויזנר זצ"ל, מלבוב.
תקס"ו: רבי ידידיה טיאה ב"ר נתנאל וייל זצ"ל, אב"ד קרלסרוה, בעל אדני כסף, שו"ת ידידיה טיאה וייל ועוד.
תרפ"ט: רבי שמואל דב"ר יהושע אלעזר חודרוב זצ"ל, מפטריווא.
תשי"ז: רבי דוד מרדכי ב"ר מנחם נחום טברסקי זצ"ל, מטולנא-נ.י.
תשי"ח: רבי משה ב"ר יהודה אריה רוזן זצ"ל, בעל נזר הקודש.
תשל"א: רבי דוד ב"ר מרדכי צבי כהנא שפירא זצ"ל, מוורשא.
תשמ"מ: רבי יואל ב"ר מאיר מושקוביץ זצ"ל, משאץ, בעל ברכת אברהם.

אנו חיים בדירת עראי

הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין אמר: מה נואלו האנשים הנכנסים לסוכה ומתפעלים כמה נאה סוכה זו, ואין חושבים מהו הלימוד של הסוכה, שעניינו לעבוד על ביטול העולם הזה, ולהרגיש יציאה מדירת קבע וכניסה לדירת עראי. (קול התורה חלק מ עמ' קמב)

נשתדל בימים אלו להתבונן בכך שבעולם הזה אנו חיים בדירת עראי, ונשקיע את עיקר כוחותינו בקנייני העולם הבא

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il